

Alut AS

Raipas transformatorstasjon

Detaljplan

Alta kommune, Finnmark Fylke

Oppdragsnr.: 52406155 Dokumentnr.: 52406155-Detaljplan_001 Revisjon: J04 Dato: 2026-01-09



Raipas transformatorstasjon

Detaljplan

Oppdragsnr.: 52406155 Dokumentnr.: 52406155-Detaljplan_001 Revisjon: J04

Oppdragsgiver: Alut AS
Oppdragsgivers kontaktperson: Lise Mette Heggheim
Rådgiver: Norconsult Norge AS
Oppdragsleder: Daniel Guttormsen
Fagansvarlig: Åse Hytteborn
Andre nøkkelpersoner:

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
B01	2025-09-17	Detaljplan til gjennomgang Alut AS	ÅH	TN	DG
J02	2025-10-02	Detaljplan til høring	ÅH	TN	DG
J03	2025-11-13	Detaljplan til NVE	ÅH	AKV	DG
J04	2026-01-09	Detaljplan oppdatert etter NVEs kommentarer	ÅH	CO	DG

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Innledning i detaljplanen	4
1.1	Beskrivelse av prosjektet	4
1.1.1	Presentasjon av saken	4
1.1.2	Bakgrunn for saken	4
1.1.3	Detaljplanens formål og virkeområde	5
1.1.4	Fremdriftsplan	6
1.2	Anlegget, konsesjonæren og organisering	6
1.3	Eiendomsforhold	7
2	Oppfølging av konsesjon	8
2.1	Konsesjonsvilkår og styrende forutsetninger	8
2.2	Vilkår om involvering	8
3	Endring fra konsesjon	9
4	Kunnskapsgrunnlag og krav etter annet lovverk	10
4.1	Oppdatert kunnskapsgrunnlag	10
4.2	Krav etter annet lovverk	10
4.2.1	Kulturminneloven	10
4.2.2	Naturmangfoldloven	10
4.2.3	Forurensingsloven	10
4.3	Krav til sikring	11
4.4	Bruk av veier	11
5	Beskrivelse av anlegget	12
5.1	Arealbruk	12
5.2	Anleggsdeler og permanente tiltak	12
6	Beskrivelse av anleggsarbeidet	15
6.1	Implementering og oppfølging	15
6.2	Arealbruksgrenser og restriksjonsområder	16
6.3	Transport	16
6.3.1	Adkomstveier	16
6.3.2	Trafikksikkerhet	16
6.4	Anleggsarealer	17
6.5	Skogrydding	17
6.6	Massehåndtering og istandsetting	17
6.7	Naturmangfold	18
6.8	Kulturminner	19
6.9	Friluftsliv	19
6.10	Landbruk	19

6.11	Forurensning og avfall	21
6.12	Beredskapsplan	22
7	Føringer for driftsfasen og internkontroll	24
7.1	Internkontroll for krav til miljø og landskap	24
7.2	Sluttrapport	24
7.3	Overlevering fra anleggsfase til driftsorganisasjon	24
8	Referanser	25

1 Innledning i detaljplanen

1.1 Beskrivelse av prosjektet

1.1.1 Presentasjon av saken

Alut AS har søkt NVE om anleggskonsesjon for Raipas transformatorstasjon. Alut planlegger å bygge om eksisterende stasjonen på vegne av seg selv og Statnett.

En detaljert beskrivelse av tiltakene i denne detaljplanen gis i kap. 5.

Raipas transformatorstasjon ligger i Alta kommune, Finnmark fylke. Se Figur 1-1 for oversiktskart.

Alut AS er et nettselskap som eier, drifter og utvikler kraftnettet i sitt konsesjonsområde, Loppa, Alta og Kvænangen kommuner. Alut AS er et heleid datterselskap av Alta kraftlag SA.



Figur 1-1. Raipas transformatorstasjon, Alta kommune, Finnmark fylke.

1.1.2 Bakgrunn for saken

Alut AS har søkt NVE om anleggskonsesjon for Raipas transformatorstasjon.

Det er konkludert med at eksisterende stasjonen skal fornyes (1).

Alut og Statnett har bestemt seg for å omsøke etablering av ny stasjonsbygning på eksisterende område og etablering av nytt AIS-anlegg.

Stasjonen heter i dag Alta transformatorstasjon, men vil endre navn til Raipas transformatorstasjon når stasjonen er bygget om og satt i drift. I detaljplanen omtales stasjonen heretter som Raipas.

1.1.3 Detaljplanens formål og virkeområde

Hensikten med detaljplanen er å vise hvordan hensynet til miljø og tredjepart skal ivaretas i anleggsfasen. Det skal sikre at anlegget bygges i tråd med konsesjonsgitt løsning. Videre skal planen vurdere om det er eventuelle nye virkninger for miljø som ikke er vurdert i konsesjonsprosessen.

Alut har som konsesjonær ansvar for at detaljplanen følges. Detaljplanen angir de arealer Alut stiller til rådighet for entreprenøren. Videre angir planen konkrete krav som gjelder både for anleggsfasen og driftsfasen. Detaljplanen skal bidra til å sikre at entreprenøren gjennomfører prosjektet i tråd med:

- Konsesjonssøknad, relevante lover og forskrifter.
- Aluts mål og krav for miljø og samfunn.
- Aluts arealkrav.

Detaljplanen er bygd opp med en tekstdel og en kartdel. Tekstdelen gir en innføring i prosjektet, definerer prosjektmål, angir miljøstyringen og beskriver føringer for gjennomføring av anleggsarbeidene. Detaljplankart gir en oversikt over anleggsområder, transportruter og eventuelle restriksjoner knyttet til disse. I dette prosjektet er det konsesjonssøknadens situasjonskart Vedlegg 2a og 2b som også er detaljplankart.

Denne detaljplanen gjelder for ombygging/fornyelse av eksisterende transformatorstasjon.

1.1.4 Fremdriftsplan

Bygging og idriftsettelse av anlegget er basert på fremdrift vist i Tabell 1-1.

Tabell 1-1. Hovedtrekkene i fremdriftsplan for tiltaket

Aktivitet	2024	2025	2026	2027	2028
Konsesjonssøknad (Alut AS)					
Konsesjonsbehandling (NVE)					
Detaljering, anskaffelse og forberedelse utbygging (Alut AS)					
Byggeperiode og idriftsettelse (Alut AS)					

1.2 Anlegget, konsesjonæren og organisering

I NVE veileder for detaljplaner kreves det kontaktinformasjon for nøkkelroller i byggefasen (2). På dette stadium er det ikke kjent hvem som vil fylle rollene, men en kort redegjørelse for de etterspurte rollene gis under. Det presiseres at endringer kan forekomme mellom innsending av detaljplanen og byggestart.

Tabell 1-2. Nøkkelinformasjon

Navn på tiltaket:	Alta/Raipas transformatorstasjon	
Kommune:	Alta	
Fylke:	Finnmark	
Navn og NVEs referanse på konsesjonen:	Alut har søkt om konsesjon for fornyelse av Raipas transformatorstasjon.	
Konsesjonær	Navn: Alut AS	Telefon og e-post: 784 50 950 kunde@alut.no
	Kontaktperson: Lise Mette Heggheim	Telefon og e-post: 934 08 650 lise.mette.heggheim@altakraftlag.no
Organisasjonsnummer	925336637	
Postadresse	Markveien 46, 9510 Alta	
Besøksadresse	Markveien 46, 9510 Alta	
Kontaktinformasjon byggefase	Kontaktperson:	Ikke tilsatt
	Prosjektleder byggefase:	Ikke tilsatt
	Byggeleder:	Ikke tilsatt

	Grunneierkontakt:	Ikke tilsatt
	Fagkompetanse miljø:	Ikke tilsatt

1.3 Eiendomsforhold

Grunneieravtale er inngått med 34/1 (utvidelse av stasjon) og det er inngått intensjonsavtale med grunneier berørt av midlertidig anleggsarbeid (34/277). Det er avtalt veirett for adkomstvei (33/120).

gnr/bnr	Berørt av tiltak
34/263	Eksisterende stasjonsområde
33/120	Eksisterende adkomstvei
34/1	Utvidelse av eksisterende stasjon
34/277	Midlertidig anleggsområde

2 Oppfølging av konsesjon

2.1 Konsesjonsvilkår og styrende forutsetninger

Alut har søkt om konsesjon for fornyelse av Alta transformatorstasjon. Konsesjonssøknaden er til behandling hos NVE og det foreligger derfor ikke konsesjonsvilkår. Kravene i detaljplanenes kapittel 6 er utarbeidet med bakgrunn i konsesjonssøknaden og dokumenter knyttet til prosjektering.

Tabell 2-1 viser en oversikt over konsesjonsvilkår som er forventede i NVEs vedtak.

Tabell 2-1. Oversikt over forventede konsesjonsvilkår

Vilkår	Innhold i vilkåret	Relevant kapittel i detaljplanen
Vilkår: Detaljplan	Anlegget skal bygges, drives, vedlikeholdes og nedlegges i henhold til en detaljplan, som utarbeides av konsesjonæren og godkjennes av NVE før anleggsstart. Planen skal utarbeides i samsvar med NVEs veileder om utarbeidelse av detaljplan for anlegg med konsesjon etter energiloven.	
	Alut AS skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere.	Kap. 2.2
	Planen skal gjøres kjent for entreprenører. Konsesjonæren har ansvaret for at planen følges.	Kap. 6.1
	Anlegget skal til enhver tid holdes i tilfredsstillende driftsmessig stand i henhold til detaljplanen og eventuelt andre vilkår/planer.	Kap. 6.1
	Konsesjonæren skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene.	Kap. 6

2.2 Vilkår om involvering

Gjennom vilkår i konsesjonen er det bestemt at detaljplanen skal utarbeides i kontakt med aktuell kommune, grunneiere og rettighetshavere som tiltaket har virkninger for.

Det er utført nabovarsling og forhåndsvarsling av tiltak høsten 2024. Forhåndsvarsling av tiltak er sendt til Alta kommune, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Finnmark fylkeskommunen, Alta IF, Alta Fatbike forening og Sametinget. Det ble også gjennomført informasjonsmøte på Alta rådhus hvor alle ansette berørte etater ble invitert. Alle tilstøtende grunneiere er varslet om tiltaket.

Tabell 2-2. Beskrivelse av involvering ved utarbeidelse av detaljplan

Hvem	Type involvering	Dato	Ev. referanse
Grunneier 34/277	Det er gjennomført møter og befaring med grunneier.		Grunneier og Alut har inngått intensjonsavtale.
Alta kommune og berørte etater	Møte	2024	
Høringsinstanser	Konsesjonssøknad og detaljplan er sendt på høring.	September 2025	Se konsesjonssøknadens Vedlegg 8a

3 Endring fra konsesjon

Det er ikke endringer i planene etter at konsesjonssøknaden er sendt til NVE.

4 Kunnskapsgrunnlag og krav etter annet lovverk

Kunnskapsgrunnlaget fra konsesjonen skal gjennomgå ved utarbeidelse av detaljplanen. Dersom det foreligger ny kunnskap, skal dette fremgå av detaljplanen. Videre er konsesjonær ansvarlig for at tiltaket er avklart mot annet lovverk.

4.1 Oppdatert kunnskapsgrunnlag

Konsesjonæren må sørge for at detaljplanen er basert på et oppdatert og dekkende kunnskapsgrunnlag. Dette er i tråd med forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forskrift om konsekvensutredninger § 28.

Detaljplanen er utarbeidet parallelt med konsesjonssøknaden og kunnskapsgrunnlaget er derfor det samme for detaljplan og konsesjonssøknad.

4.2 Krav etter annet lovverk

4.2.1 Kulturminneloven

Meldeplikten etter kulturminneloven § 8 andre ledd. Meldeplikten oppstår hvis det oppdages automatisk fredete kulturminner som ikke var kjent på forhånd. Bestemmelsen legger et klart ansvar på tiltakshaver om å følge stanse- og meldeplikten. Tiltakshaver skal forsikre seg om at de som utfører arbeidet på stedet er kjent med stanse- og meldeplikten, men det er tiltakshaver selv som står ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades. Finnmark fylkeskommune er rette adressat for en eventuell melding.

4.2.2 Naturmangfoldloven

I anleggsfasen er det spesielt relevant å forholde seg til naturmangfoldlovens § 12 som omhandler miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Anleggsarbeidet må derfor planlegges slik at det gir minst mulig skade på naturmangfoldet. Hensikten med detaljplanen er å legge føringer for anleggsarbeidet slik at påvirkningen på ytre miljø blir minst mulig.

I kapittel 6 omtales hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres, og hvilke føringer som gis på arbeidsmetoder.

4.2.3 Forurensingsloven

Forurensningsloven med forskrifter regulerer de vesentlige delene av anleggsarbeidet, herunder forurenset grunn, støy, støv/luftkvalitet og avfallshåndtering. Alut vil følge de kravene som framgår under dette lovverket.

Avfallsforskriften: Avfall skal håndteres i henhold til denne forskriften, bl.a. krav til sortering av avfall og rapportering. Det vil utarbeides avfallsplan for håndtering av avfall og miljøkartleggingsrapport for håndtering av materiell ved riving. Se også kapittel 6.11.

Forurensningsforskriften: Det er gjennomført en innledende vurdering av forurenset grunn der det er konkludert med at det ikke er mistanke om forurensning i grunnen innenfor tiltaksområdet (3).

4.3 Krav til sikring

For transformatorstasjoner må kravene til sikring i kraftberedskapsforskriften følges. Dette er ivaretatt ved prosjektering av anlegget.

4.4 Bruk av veier

Bruk av veier reguleres hovedsakelig av vegloven med forskrifter og vegtrafikkloven med forskrifter. Ved omfattende transport på offentlig vei må forhold som veistandard, behov for utbedringer, skilting og trafikksikringstiltak avklares med den som eier eller er ansvarlig for veien (vegmyndigheten).

5 Beskrivelse av anlegget

5.1 Arealbruk

Tiltaket innebærer at det vil være behov for å utvide stasjonsområdet mot sørøst. Utvidelsen innebærer at stasjonsgjerdet flyttes ca. 10 meter og det vil etableres en ny internvei for drift og vedlikehold rundt det nye koblingsanlegget, ellers vil ikke utvidet areal opparbeides. Gjerdet bygges rundt en eksisterende mast som står øst for stasjonen. Etter fornyelse av stasjonen vil inngjerdet stasjonsområde være ca. 14 860 m².

Riggareal vil i hovedsak være innenfor eksisterende stasjonsområde, men det er også behov for å etablere et midlertidig rigg- og anleggsområde nordvest (ca. 900 m²) og sørvest (ca. 640 m²) for stasjonen.

Det vil også etableres midlertidig parkeringsplass utenfor gjerdet. Veien utenfor stasjonen vil utvides slik at det blir en midlertidig ventesone for tungtransport.

I tillegg vil det hogges skog for bevaring av siktlinjer som et sikkerhetstiltak for turgåere og sjåfører av anleggsmaskiner.

Tabell 5-1. Tabellen viser permanent og midlertidig arealbruk.

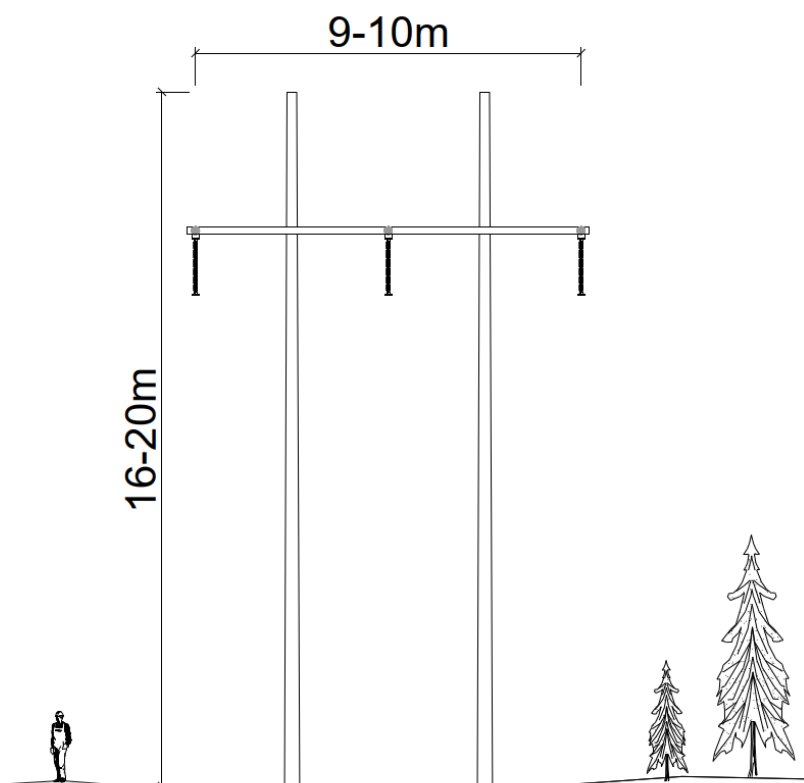
Tiltakstype	Størrelse/arealbeslag	Permanent/Midlertidig
Nytt stasjonsbygg innenfor eksisterende stasjonsområde	360 m ²	Permanent
Utvidelse stasjonsområde	860 m ²	Permanent
Ny mast 132 kV Aronnes	10 m ²	Permanent
Ny mast 132 kV Alta kraftverk	50 m ²	Permanent
Ventesone for tungtransport langs vei	100 m ²	Midlertidig
Rigg og anleggsområde (nordvest)	900 m ²	Midlertidig
Rigg og logistikkareal (sørvest)	640 m ²	Midlertidig
Areal for parkering	550 m ²	Midlertidig
Rydding av skog for å bevare siktlinjer	550 m ²	Midlertidig
Byggegrep ny mast 132 kV Aronnes	70 m ²	Midlertidig
Byggegrep ny mast 132 kV Alta kraftverk	150 m ²	Midlertidig

5.2 Anleggsdeler og permanente tiltak

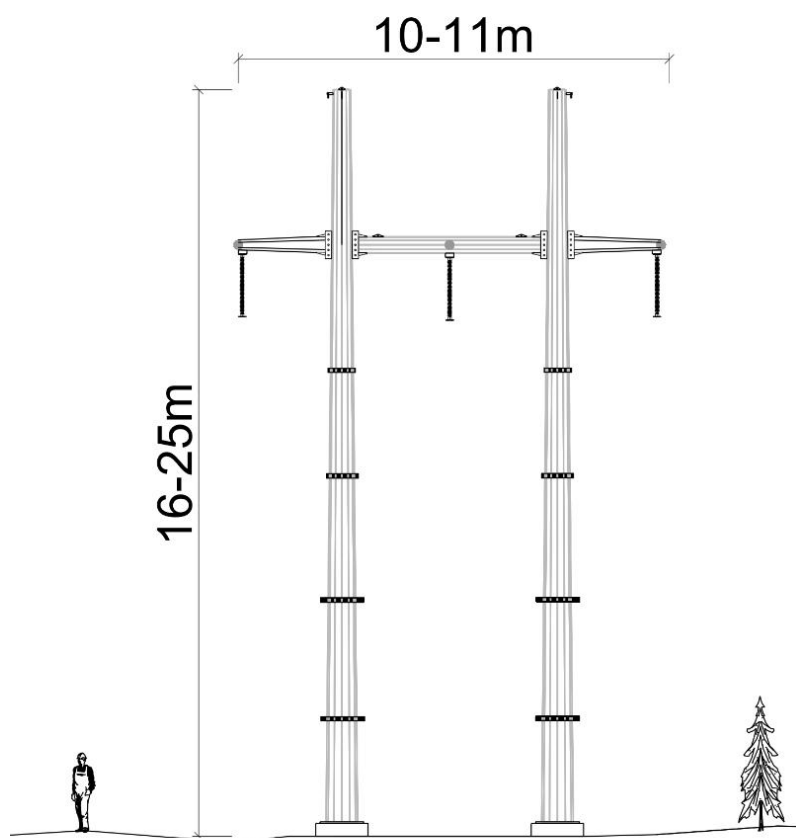
Det vil etableres en ny to-etasjers stasjonsbygning innenfor eksisterende stasjonsområde (se konsesjonssøknadens vedlegg 2c fasader) og det skal etableres et nytt utendørs luftisolert koblingsanlegg. Eksisterende anlegg vil rives/byttes ut trinnvis, ettersom nytt anlegg er planlagt på omtrent på samme område som dagens anlegg.

Mast på ledningen fra Aronnes, som står nærmest Raipas transformatorstasjon, må rives og ny mast bygges retning sørøst. Ny mast (se Figur 5-1) vil etableres på jordbruksareal sørvest for stasjonsgjerdet og eksisterende mast rives. Eksisterende mast har et arealbeslag på ca. 10 m² og området vil tilbakeføres til jordbruksareal. Ny mast vil ha et omtrent like stort permanent arealbeslag som eksisterende mast.

Det vil etableres en ny mast på ledningen fra Alta kraftverk. Masten etableres nordvest for eksisterende mast. I anleggsfasen er det behov for å midlertidig bardunere eksisterende mast. Ny mast etableres på jordbruksareal. Se illustrasjon av mastetype i Figur 5-2. Eksisterende mast som rives har et arealbeslag på ca. 45 m² og området vil tilbakeføres til jordbruksareal. Ny mast vil beslaglegge ca. 50 m².



Figur 5-1. Illustrasjon av mast



Figur 5-2. Illustrasjon av mast

6 Beskrivelse av anleggsarbeidet

6.1 Implementering og oppfølging

Detaljplanen er et konsesjonsvilkår og skal være godkjent av NVEs miljøtilsyn før anleggsarbeidet starter opp. Arbeidet kan ikke utføres i strid med godkjent detaljplan. Som konsesjonæren har Alut ansvar overfor NVE at detaljplanen implementeres, følges opp og etterleves. Detaljplanen er en del av kontrakten med utførende entreprenør, og krav og føringer i dette kapitlet, og detaljplankartene, skal ivaretas av utførende entreprenør. Det presiseres at endringer kan forekomme mellom innsending av detaljplanen og byggestart.

Følgende krav stilles til miljøstyring i anleggsfasen.

<i>Ansvarsfordeling</i>	• Alut og utførende entreprenør har ansvar for å sikre implementering og oppfølging av detaljplanen. Ansvar fordeles som følger: • <u>Alut</u>, som konsesjonæren, har ansvar overfor NVE at detaljplanen implementeres, følges opp og etterleves. De har ansvar for at ev. endringer underveis i prosjektet er avklart med NVE, berørte grunneiere og ev. sektormyndigheter. • <u>Utførende entreprenør</u> skal ivareta krav og føringer gitt i dette kapitlet og vedlagt detaljplankart. Entreprenøren skal innarbeide disse kravene i sin egen HMS-plan. Detaljplanen skal være et fastpunkt på oppstartsmøter, byggemøter og vernerunder.
<i>Miljøansvarlig</i>	• Både Alut og entreprenør skal utnevne en miljøansvarlig som har ansvar for å sikre at krav og føringer i detaljplanen implementeres og følges opp. Ressurspersonen skal ha tilstrekkelig tid og relevant kompetanse til å gjennomføre denne rollen.
<i>Opplæring</i>	• Entreprenør skal sikre at alle anleggsarbeidere er kjent med og følger krav og føringer i detaljplanen. Opplæringen må kunne dokumenteres. Detaljplanens krav med detaljplankartet skal være lett tilgjengelig.
<i>Miljøoppfølging</i>	• Areal- og miljøkrav i detaljplanen innarbeides i entreprenørs egne planer, og inngår som en del av prosjektets HMS-styring. Risikoforhold omtalt i detaljplanen skal inngå i entreprenørens risikoregister og være en del av prosjektets risikostyring. • Alle som deltar i prosjektet, skal forstå de delene av detaljplanen som er relevant for deres arbeid før jobben startet. Hovedbedrift har ansvaret overfor eventuelle underentreprenører. Opplæringen skal dokumenteres. • Relevante krav og føringer i detaljplanen skal innarbeides i entreprenørens egne planer. Planene skal bl.a. inneholde en beskrivelse av: ○ Transportaktiviteter, bl.a. transportruter og ev. utbedringer (se kap.6.3) ○ Bruk av riggplasser inkl. opparbeidelse/istandsetting (se kap.6.4) • Entreprenørens håndtering av forurensning og avfall (se kap. 6.11) • Entreprenøren har et selvstendig ansvar for å sette seg inn i relevante lover og forskrifter som berører arbeidets omfang. Lover og forskrifter henvist til i detaljplanen er ikke uttømmende.

<i>Avvikshåndtering</i>	• Detaljplanen er et offentlig godkjent dokument. Avvik fra krav og føringer i detaljplanen skal betraktes som et avvik fra anleggskonsesjonen, og behandles i henhold til kontraktsfestede rutiner for avvikshåndtering. Entreprenøren skal varsle byggherren om avvik, og byggherren skal varsle NVE.
<i>Endringshåndtering</i>	• Vesentlige endringer til krav i detaljplanen, eller godkjente arealer på detaljplankart, kan utløse behov for ny saksbehandling hos NVE og/eller avklaringer med berørte grunneiere eller sektormyndigheter. Byggherren er ansvarlig for disse avklaringene. • Dersom entreprenøren ønsker endring til detaljplanen, skal dette varsles byggherren skriftlig i god tid før endringen skal tas i bruk. Endringen skal kun tas i bruk når det er godkjent av byggherren. Entreprenøren bærer alle kostnader og risiko knyttet til endringen. Entreprenøren er ansvarlig for å sikre at alle arbeiderne er informert om godkjente endringer. Byggherren garanterer ikke for at ønsket endring vil kunne godkjennes.

6.2 Arealbruksgrenser og restriksjonsområder

<i>Areal for anleggsarbeid</i>	• Entreprenøren skal holde seg innenfor areal avsatt til Stasjonstomt, Nye logistikktiltak/Bestående internlogistikk og Areal for midlertidig rigg- og anleggsområde. Se konsesjonssøknadens situasjonsplan Vedlegg 2a og 2b.
--------------------------------	---

6.3 Transport

6.3.1 Adkomstveier

<i>Offentlige veier</i>	• Entreprenøren plikter å holde seg oppdatert på hvilke retningslinjer som gjelder for de offentlige veiene, slik som telerestriksjoner osv. • Entreprenøren er også pliktig å undersøke om aktuelle veger har restriksjoner som krever spesielle hensyn/tilpasninger
<i>Private veier</i>	• Bruk av privat vei skal ikke være til vesentlig ulempe for tredje part, og veien skal være fremkommelige for veieier og rettighetshavere i anleggsperioden. • Entreprenør skal forholde seg til fartsgrensen på veien. Farten skal tilpasses stedlige forhold.
<i>Veien fra fv 7990 til stasjonen er privat.</i>	• Entreprenøren er ansvarlig for utbedring av skade på eksisterende veier som følge av anleggsaktivitet. Skade skal utbedres umiddelbart og dokumenteres. Etter anleggsarbeid skal veien ha samme tilstand som før anleggsarbeid startet, evt. bedre tilstand.

6.3.2 Trafikksikkerhet

<i>Trafikksikkerhet</i>	• Det skal utarbeides arbeidsvarslingsplan iht. Statens vegvesen håndbok N301 Arbeid på og ved veg.
-------------------------	---

- Tiltakshaver skal ha tett dialog med Kaiskuru nærmiljøsentor og Alta IF gjennom hele anleggsfasen, for å informere skole, barnehage og idrettslag om anleggsarbeidet og for å avklare mulige tiltak for å øke trafikksikkerheten gjennom prosjektet.
- Entreprenøren skal sørge for tilstrekkelig varselmerking/sikkerhetsskilt av anleggsområdet.
- Det skal ikke foregå tungtransport i perioden ved skolestart og slutt. Alut gjør avtale med lokal skole og barnehage om dette.
- Eksisterende lysløype må midlertidig legges om i anleggsfasen. Krysningspunktet med veien må flyttes slik at kryssing skjer ved porten til stasjonsområdet. Omleggingen må ivareta fremkommelighet for løypemaskin.
- Det skal foretas rydding av skog/vegetasjon der skiløypen krysser veien for å gi bedre oversikt, både for sjåfører og myke trafikanter.
- Det skal etableres et midlertidig gjerde på nordsiden av veien frem mot porten for å skille myke trafikanter fra kjøretøy. Dette vil også fungere som adkomstvei for arbeidstakere som går mellom midlertidig parkering og stasjonsområdet.
- Det skal etableres forsterket belysning i kryssområdet ved porten.
- Det skal det være trafikkvakt ved porten på dager hvor skole/barnehage/ idrettslag har aktivitetsdager i området. Dette må avtales etter kontakt med Kaiskuru nærmiljøsentor og Alta IF.
- Det skal være dialog med Statnett ift. tilkomst for anleggstrafikk langs Raipasveien, spesielt ved spesielle transporter.
- Det skal opprettes dialog med Statnett for å unngå at det står biler parkert langs adkomstveien. Det må være en fysisk barriere mellom adkomstveien og parkeringen utenfor Statnett bygninger.

6.4 Anleggsarealer

Alut har som mål å begrense inngrep og ulemper knyttet til anleggsområder så langt det lar seg gjøre.

6.5 Skogrydding

Følgende krav gjelder for skogrydding:

<i>Generelle forhold</i>	• Skogrydding skal foregå på en så skånsom måte.
<i>Hensyn til miljøverdier</i>	• Eventuelle eksisterende åpne grøfter skal ryddes for hogstavfall samtidig med, eller umiddelbart etter hogst.

6.6 Massehåndtering og istandsetting

Detaljplanen har som mål at berørte anleggsområder skal istandsettes mest mulig i tråd med opprinnelig tilstand. Massehåndtering og istandsetting og arrondering skal følge prinsippene i NVE sin veileder for terrengbehandling (4). Se også kravene i kapittel 6.10 Landbruk. Følgende krav og føringer gjelder istandsetting.

<i>Massehåndtering</i>	• Ved avdekking av anleggsområder skal det ikke avdekkes større arealer enn det som trengs, uansett kartfestede inngrepsgrenser.
------------------------	--

	• Vegetasjon, jord og naturstein skal behandles på en slik måte at det ligger til rette for en god istandsetting. • Toppmasser (vekstjord og vegetasjon), typisk de øverste 20 cm, skal skaves av og lagres i hauger eller ranker på maksimum 2 meter høyde. De skal lagres på en slik måte at risiko for erosjon og avrenning begrenses. • Toppmasser skal lagres adskilt og ikke sammenblandet med undergrunnsmasser (løsmasser), og de ulike fraksjonene skal lagres hver for seg. • Tiltransporterte masser skal ikke inneholde fremmede arter og sykdommer.
<i>Sprenging</i>	• Eventuell sprengstein skal ikke havne utenfor anleggsområdet.
<i>Istandsetting</i>	• Som hovedprinsipp skal all arrondering tilpasses omkringliggende terreng, og formes på en måte som gjør at anlegget i mest mulig grad underordner seg eksisterende landskap. Overganger mellom berørte områder og eksisterende terreng skal se mest mulig naturlig ut, og skarpe overganger og rette linjer skal unngås. • Arrondert terreng skal ikke legges så bratt at det har rasvinkel, da dette vil gjøre det vanskelig for vegetasjonen å etablere seg på grunn av erosjonsrisiko. Det skal heller ikke komprimeres eller gattes ut. Det skal være en løs, variert og rufsete overflate for å tilrettelegge for raskest mulig revegetering. • Ved istandsetting skal alle områder settes i stand etter prinsippet om naturlig revegetering, med mindre det vurderes formålstjenlig og tilså, f.eks. ved fare for erosjon. Eventuelt tilsåing skal kun skje etter nærmere avtale med Alut AS. Entreprenør har ansvar for både gjennomføring og kostnader knyttet til istandsetting. • Ved tilbakeføring skal det forsøkes å plassere sprengstein nederst og toppmasse øverst. Toppmassene inneholder den stedegne frøbanken fra området og er en uerstattelig ressurs i revegeteringsarbeidet. Ved å fylle tilbake de opprinnelige toppmassene vil en oppnå en naturlig revegetering av stedegne arter uten å måtte så. Med denne metoden vil revegetering ta noe lenger tid enn ved såing, men artene som opprinnelig vokser på stedet vil da ikke få uønsket konkurranse, og på sikt vil ny vegetasjon bli den samme som den omkringliggende vegetasjonen. • Entreprenøren er ansvarlig for å reparere terrengskade forårsaket av anleggsarbeid og transport. Reparasjon skal skje umiddelbart ved ferdigstilling arbeid. I tilfelle det er en vesentlig risiko for erosjon, skal reparasjon skje umiddelbart.

6.7 Naturmangfold

<i>Generelt</i>	• Anleggsarbeidet skal gjennomføres på en måte som reduserer faren for skade på naturverdier.
<i>Fremmede arter</i>	• Ved funn av fremmedarter skal byggherre kontaktes og nødvendige tiltak for å hindre spredning iverksettes.

-
- Anleggsmaskiner skal være rengjort før de kommer til anlegget. Rengjøring skal dokumenteres.
 - Håndtering av eventuelle masser med fremmed arter skal skje iht. SWECO's rapport om håndtering av fremmede plantearter (5).
-

6.8 Kulturminner

Generelt

- Dersom entreprenøren støter på ukjente kulturminner, skal arbeid i området stanses umiddelbart og byggherren varsles. Byggherren vil følge opp saken med kulturminnemyndighetene.
-

6.9 Friluftsliv

Generelt

- Ulempene for turgåere og friluftsutøvere skal holdes til et minimum.
 - Entreprenøren skal sørge for tilstrekkelig varselmerking/sikkerhetsskilt av anleggsområdet.
 - Den nærliggende skolen og barnehagen (Kaiskuru nærmiljøsentor) og Alta IF må varsles ved oppstart av anleggsarbeidet. De bør også varsles i forkant av sprenging eller annen støyende aktivitet som kan være til ulempe ved bruk av nærturområdet rundt transformatorstasjonen. Se også kapittel 6.3.2.
-

Skiløype

- Skiløypen som i dag går vest for Raipas transformatorstasjon vil legges om slik at den går utenfor anleggsområdet. Det vil iverksettes tiltak for å redusere risiko for skigåere der de krysser adkomstveien til Raipas transformatorstasjon. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 6.3.2.
-

6.10 Landbruk

Formålet med føringer for håndtering av jord på dyrka mark er at matjord ikke skal gå tapt, og at det ikke skal etterlates jordlag med jordpakking slik at produksjonsmulighetene blir redusert. Man unngår tap av matjord ved å ha god massekontroll og ikke blande matjord med andre masser. Jordpakking kan oppstå dersom man kjører tunge maskiner på våt jord. Det er viktig å unngå jordpakking av B-sjikt (jordlaget under matjorda) da denne jorda ikke er tilgjengelig for senere jordbearbeiding i landbruksdriften som vanligvis bare skjer ned til ca. 20 cm dyp.



Figur 6-1. Figuren er hentet fra NIBIOs bok Planering og jordflytting (6).

Matjord - Jordflytting	• Kjøring på jordbruksareal skal unngås. Det skal kun kjøres når det er nødvendig. • Matjorda (A-sjiktet) som må flyttes skal tas av og håndteres med beltegående gravemaskin. Utlegging av matjorda skal også skje med beltegående gravemaskin. • Under anleggsfasen skal det ikke kjøres med tunge maskiner på jordbruksarealene når jorda er fuktig eller våt. Arbeid på matjorda, både avtaking, flytting og utlegging av matjord, må skje i perioder der jorda er rimelig tørr (fortrinnsvis vår/forsommer eller umiddelbart etter høsting) slik at faren for jordpakking blir så liten som mulig. • Avtak av matjordlaget skal skje ned til det dypet der man ser overgangen mellom A-sjikt og B-sjikt. • Jorda skal tas av nøyaktig i sjiktskillet slik at A- og B-sjikt ikke blandes. • Der det er fare for sammenblanding av matjord og andre underliggende jordmasser ved mellomlagring, skal det legges ut fiberduk, eventuelt et 5 cm lag med sand eller flis, mot eksisterende masser/terreng hvor matjorda skal mellomlagres. Formålet er at det i ettertid blir lettere å skille mellomlagrede matjordmasser fra eksisterende terreng ved tilbakeføring av matjorda. • Når matjorda mellomlagres skal ranker ikke legges høyere enn 2 meter. • Håndtering og utlegging av B-sjikt skal skje på samme måte som matjorda (A-sjiktet). Det er svært viktig å unngå jordpakking av B-sjiktet da man ikke kommer ned til denne jorda igjen ved ordinær jordbearbeiding. • Entreprenør må sørge for at jordlagene legges tilbake igjen i riktig rekkefølge (først B-sjiktet og så A-sjiktet på toppen). • Ved tilbakeføring skal jorden i B-sjiktet gjennomgraves og løsnes før A-sjiktet legges på plass.
Dyr på beite	• Entreprenøren skal sørge for at eventuelle grunder blir stengt og at grunder og gjerder ikke påføres skade. Entreprenør skal utbedre eventuelle skade på grunder og gjerde umiddelbart.

6.11 Forurensning og avfall

Følgende krav gjelder forurensning.

<i>Generell</i>	• Kontroll av forurensning, avfall, støv og støy vil håndteres av utførende entreprenør i henhold til internkontrollforskriften. Byggherren vil føre tilsyn av entreprenørens oppfølging. • Det vil utarbeides Avfallsplan og Miljøkartleggingsrapport. Entreprenør må følge kravene.
<i>Avfall</i>	• Etter at forekomstene av farlig avfall er fjernet forsvarlig fra konstruksjonene må de leveres inn til godkjent avfallsmottak for farlig avfall. Hvis stoffene oppbevares på byggeplassen, skal de låses inn eller på annen måte sikres mot uvedkommende. • Riveentreprenøren er ansvarlig for å deklare farlig avfall, samt å skaffe dokumentasjon på levering av alt avfall, inkl. ordinært avfall og lavforurensede masser. Riveentreprenøren skal oppbevare og systematisere dokumentasjonen, og sette opp en samlet oversikt over endelige mengder og fraksjoner. Oversikten, samt den systematiserte dokumentasjonen, overleveres prosjektleder når miljøsanerings-/rivningsarbeidet er ferdig. Dersom det er vesentlige avvik fra avfallsplanen, må entreprenøren redegjøre for disse. • Rigg- og anleggsområder skal til enhver tid være ryddige og fri for søppel. Det skal etableres anordninger for forsvarlig lagring av søppel som hindrer vindspredning ut i naturen. • Brenning eller nedgraving av avfall er ikke tillatt. Dette gjelder også papir og treavfall. • Entreprenøren skal iverksette systemer for sortering av ulike avfallsfraksjoner.
<i>Støv</i>	• Støvflukt fra anleggsområder og veier skal begrenses, særlig i nærhet til bebyggelse. Entreprenøren skal kartlegge tiltak for å begrense støvflukt, f.eks. redusert hastighet, tildekking av masse, vanning, salt osv.
<i>Støy</i>	• Entreprenøren skal varsle byggherren senest en uke i forkant av særlig støyende aktiviteter, f.eks. ved sprengning. Varselet skal inneholde informasjon om type aktivitet, sted og tidsperiode. Det skal også informere hvilke tiltak som iverksettes for å redusere støynivå og/eller ulempe for tredje part. • Støy fra anleggsdrift og anleggstrafikk skal som hovedregel ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementet sine retningslinjer T-1442 (2016). Dersom det er påkrevd å overskride disse støykravene vil utførende entreprenør søke tillatelse fra gjeldende myndighet (kommunelegen).
<i>Helse- og miljøfarlige stoffer</i>	• Entreprenørens HMS-plan skal inneholde en vurdering av miljørisiko knyttet til lagring og bruk av miljøfarlige stoffer - kjemikalier, olje og drivstoff skal rapporteres til byggherren i månedsrapportene. Regnskapet skal inneholde opplysninger om lagerbeholdning og forbruk av miljøfarlige stoffer. • Helse- og miljøfarlige stoffer og produkter som ikke er spesifisert fra byggherren skal vurderes erstattet med mindre farlige stoffer.

<i>Bruk av drivstoff, olje og kjemikalier</i>	- Lagring og håndtering av dieselprodukter skal gjøres i henhold til krav og føringer i dokumentet «Veileder for håndtering og lagring av dieselprodukter i overgrunnstanker» (7) - Entreprenøren skal foreta en forenklet risikovurdering ved plassering av drivstoff tanker med tanke på risiko for utslipp (bl.a. velt, påkjørsel, avstand til vann og vassdrag mm). - Det skal kun benytte drivstoff tanker med dobbelvegg som er i forskriftsmessig tilstand. Tanker med volum over 20 liter skal være godkjent iht. til ADR/RID regelverket.
<i>Forurensa grunn</i>	- Det er gjennomført en innledende vurdering av forurenset grunn der det er konkludert med at det ikke er mistanke om forurensning i grunnen innenfor tiltaksområdet (3). - Overskuddsmasser fra anleggsarbeid kan gjenbrukes på tomten uten ytterligere undersøkelser. - Masser som skal transporteres ut av eiendommen skal undersøkes for miljøgifter, med særlig fokus på oljeforbindelser, før de eventuelt gjenbrukes i andre prosjekter utenfor transformatorstasjonen. - Alternativt kan overskuddsmasser leveres til godkjent mottak som ordinært avfall i henhold til gjeldende regelverk. - Dersom det under utgraving oppdages tegn til oljesøl eller annen forurensning, skal arbeidet stanses umiddelbart, og både byggherre og miljørådgiver skal kontaktes. - Forurensede masser skal ikke spres eller blandes med rene masser. - Forurensede masser skal kjøres til godkjent deponi. - Forurensede masser skal mellomlagres slik at forurensning ikke spres.
<i>Beredskap</i>	Det skal være tilstrekkelig og egnet beredskapsutstyr ved anleggsmaskiner, lagringstanker og påfyllingsområder. Beredskapsutstyr skal være lett tilgjengelig, skiltet og anleggsarbeidere skal være kjent med bruk av utstyret. Brukt beredskapsutstyr skal håndteres på en forsvarlig måte.

6.12 Beredskapsplan

Detaljplanen skal bidra til å begrense risiko for skade på ytre miljø og ulempe for omgivelser. Utforutsette hendelser kan likevel skje, og det stilles derfor krav om utarbeidelse og implementering av en beredskapsplan.

<i>Planlegging</i>	- Utførende entreprenør skal utarbeide en beredskapsplan som skal ivareta mål og krav i dette dokumentet og relevante lovverk. Beredskapsplan skal baseres på risikovurdering og skal utarbeides før anleggsoppstart. Beredskapsplanen skal som minimum omfatte: - Tydeliggjøring av ansvar og plikter ved en uhellssituasjon - Vurdering av risiko knyttet til ulike avvik og uhellssituasjoner - Vurdering av behov for beredskapsutstyr/-prosedyrer - Informasjon om og oversikt over beredskapsutstyr, plassering og skilting
<i>Beredskapsutstyr</i>	- Utførende skal sørge for tilstrekkelig beredskapsutstyr på anleggsplassen iht. beredskapsplanen. - Utstyr skal være lett tilgjengelig, i god stand og skiltet. - Alle anleggsarbeidere skal være kjent med hvor utstyr er og hvordan det brukes.

- Brukt beredskapsutstyr håndteres på en forsvarlig måte

Varsling

- Ved akutt forurensning eller utslipp skal redningssentralen/brannvesen kontaktes umiddelbart – tlf. 110.
-

7 Føringer for driftsfasen og internkontroll

7.1 Internkontroll for krav til miljø og landskap

Beskrivelsen i dette kapittelet svarer ut lovpålagte krav til internkontroll knyttet til ytre miljø iht. energilovforskriften § 3-7 og Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6.12.1996 nr. 1127 for byggefasen.

Denne detaljplanen er utarbeidet slik at den fungerer som byggherrens system for internkontroll i prosjektering og utbygging av prosjektet. Krav til internkontroll omtales under med kommentar om hvordan krav ivaretas i utbyggingsprosjektet.

- Styrende dokumenter for anlegget som regulerer konsesjonstillatelse og miljø-/landskapskrav er:
 - Energiloven og energilovforskriften
 - Anleggskonsesjonen (se kap. 1.2)
 - Detaljplanen (dette dokumentet) og detaljplan-godkjenningsvedtak.
 - Krav etter andre lovverk (se kap. 4.2)
- Detaljplankart redegjør for inngrepsgrenser, adkomst og restriksjonsområder for miljø og landskap. Se konsesjonssøknadens situasjonsplaner vedlegg 2a og b.
- Detaljplanen redegjør for / dokumenterer at anleggene bygges i samsvar med krav om miljø og landskap; konsesjonsgitte tiltak og anleggsgjennomføring (kap. 1.2), miljøstyring (kap.6.1) og miljø- og landskapskrav (kap. 6.2 - 6.12).
- Beskrivelse av hvordan risikoforhold i anleggsperioden kartlegges og følges opp (kap. 6.1)
- Rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik omtales i kap. 6.1
- Krav knyttet til nødvendig kompetanse og ansvarsfordeling for oppfølging av miljø- og landskapskrav omtales i kap. 6.2 - 6.12.

Dokumentasjon på rutiner for internkontroll i driftsfasen skal avklares av Alut før idriftsettelse.

7.2 Sluttrapport

Alut skal utarbeide en sluttrapport som sendes NVE etter at anleggsperioden er avsluttet. Sluttrapporten skal ivareta krav beskrevet i Notat (nve.no), og skal inneholde;

- Beskrive og dokumentere med bilder, tegninger mv, hvilke utfordringer prosjektet har møtt på innen miljø og landskap, hvordan disse ble løst. Kort beskrivende tekst til bildene.
- Beskrive anleggsområder/temaer som må følges opp i driftsfase.
- Beskrive og dokumentere hvordan vilkårene i anleggskonsesjonen ble håndtert.

7.3 Overlevering fra anleggsfase til driftsorganisasjon

I tråd med Alut sin internkontroll for miljø og landskap overleveres sluttdokumentasjon vedr. anlegget til driftsorganisasjonen. Sluttdokumentasjonen skal inneholde:

- Anleggskonsesjon og vilkår relevant til driftsfase
- Kartfesting og beskrivelse av anlegget som ferdig bygget
- Terrengtransportspor/løyper tilgjengelig i driftsfasen
- Restriksjons-/og hensynssoner
- Spesielle krav til oppfølging i driftsfase

8 Referanser

1. **Norconsult.** *Raipas transformatorstasjon. Oppdatert grunnlag konseptvalgutredning og teknisk løsningsvalg.* 2025.
2. **Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE).** *NVE. Detaljplan for nettanlegg.* <https://veiledere.nve.no/detaljplan-for-nettanlegg/>. Basert på digital versjon pr 28/02/2024.
3. **Norconsult.** *Raipas Transformatorstasjon - Innledende vurdering - Forurensset grunn.* 2024.
4. **NVE.** *Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.* NVE Veileder nr. 2/2021.
5. **Sweco.** *Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter.* s.l. : Miljødirektoratet, 02.03.2018.
6. **NIBO.** *Planering og jordflytting - utførelse og vedlikehold.* s.l. : NIBIO BOK, Vol. 3 nr 4 2017.
7. *Veileder for håndtering og lagring av dieselprodukter i overgrunnstanker.* Revidert 01.07.2013.